

Í hesi greinarøð, sum er í 10 pørtum, skriva vísindafólk á Fróðskaparsetri Føroya um evni, tey granska.

FRÓÐSKAPARSETUR
FØROYA

VITAN & VÍSINDI

NOOMI REINERT Í DALI

Tekstilsniðgevi
Master í Valsinútbúgving
Lærari á Námsvísindadeildini
á Føroya Fróðskaparsetir

FØROYSK BINDIMENTAN Í BROYTING

VARÐVEITA TAÐ GAMLA, OG TAKA ÍMÓTI TÍ NÝGGJA

PAULINA REINERT BÚÐI Í **BÓNDAHÚSUNUM** VIÐ Á Í **KALDBAK**, SAMAN VIÐ MANNI SÍNUM **OLE CHRISTIAN REINERT**. HON VAR **BÓNDAKONA** OG HEVÐI **STÓRT HÚSKI**, TEY ÁTTU **10** BØRN. PAULINA **BANT** NÓGV; TAÐ **SIGST** UM **HANA**, AT HON **EINAFERÐ** HELT FYRI, AT UM ALLAR **TROYGGJURNAR**, HON HEVÐI **BUNDIÐ**, VÓRU SAVNAÐAR **SAMAN**, SO HEVÐI **ROYKSTOVAN** VERIÐ **FULL** INNAN. PAULINA **SNIÐGAV** BÆÐI **MYNSTUR** OG **PLØGG** – UTTAN AT TAÐ **VARÐ** NEVNT **SNIÐGEVING**

Varðveita mynstrini

Í 1932 gav Hans M. Debes, út bókina »Føroysk bindingarmynstur«, har hann hevði savnað saman so nógv ymisk mynstur, sum hann kundi fáa fatur á. Hetta arbeiðið varð gjørt fyri at varðveita føroysku bindingarmynstrini, sum annars vóru í vanda fyri at verða gloymd, av tí at tey um hesa tíðina vóru farin at binda so nógv einlitt.

Bókin gav mynsturbindingini í Føroyum nýggjan íblástur, og gjørdi sítt til at bindimentanin fekk nýtt lív. Síðani er bókin givin út fleiri ferðir (í 1949, 1969, 2008), og hvørja ferð hevur nýtt ættarlið av kvinnum glett seg um vøkru mynstrini, og bindingin hevur aftur tikið dik á seg.

Samstundis sum bindibókin hjá Hans M. Debes hevur verið við til at stuðla mynsturbindingini, hevur hon sett eitt mark fyri, hvørji mynstur eru »tey røttu« føroysku bindingarmynstrini, og forðað at nýggj mynstur vórðu gjørd. Har hava uttan iva verið nógv onnur mynstur, og nógv varíatióinir av teimum, sum ongantíð eru vorðin almannakunngjørd.

Í bókini er bert eitt stjórnumynstur, við áttablaðastjórnumuni, sum eisini er kend nógv staðni í londunum rundan

Paulina Reinert: 1881 – 1959

um okkum. Hetta er eitt mynstur til konufólkatroysgjju.

Áttablaðastjórnan var eitt av mynstrunum, sum Paulina eisini gjørdi nógv burturúr.

Bindibókin hjá Paulinu

Í 1934 byrjaði Paulina, sum tá var 52 ára gomul, uppá sína »Strikkebog 2«, sum hon teknaði uppí eitt hefti við puntutum pappíri. Paulina var ófør at

binda, men hon tímdi ikki so væl at binda tað sama umaftur, og tí teknaði og broytti hon mynstrini, og setti tey saman á ymiskan hátt. At bókin kallast »strikkebog 2«, sigur okkum, at hon hevur teknað mynstur uppí eina bók áðrenn, men ta bókina hevur ikki lukkast at finna.

Í tilfarinum eru fleiri ymiskar áttablaðastjórur, sum við smáum broytingum og ymsum samansetingum eru gjørdar til uppافتur fleiri bordar og mynstur.

Mynstrini hjá Paulinu kunnu síggjast sum ein tíðarmynd. Tá á døgum, fyri 75 árum síðani, var tað sjálvsagt at øll dugdu at binda. Genturnar lærdu at binda tíðliga, 5-6 ára gamlar. Tær lærdu tað heima, frá mammu ella ommu, og helst skuldu tær duga at binda, áðrenn tær fóru í skúla.

Hetta var ein partur av tí førleika, sum var neyðugur fyri at yvirliva í samfelagnum tá. Øll skuldu hava klæði uppá kroppin, og harumframt var tað eisini ein inntøkumøguleiki, tí nógv varð selt til handilin. Størsta útflutningsvøra úr Føroyum var leingi tey bundnu pløggini, fyrst hosur, og síðani eisini troysgjgur.